

Інтерактивна гра «Якби батьків вибирали ...»

Мета.

Формування у старших вихованців усвідомленого відношення до створення родини, до батьківств, як відповідального обов'язку дорослої людини. Набуття знань щодо побудови гармонійних дитячо-батьківських стосунків у сім'ї. Актуалізація знань про різні форми насильства з метою попередження їх в подальшому самостійному житті задля збереження фізичного та психічного здоров'я власних майбутніх дітей, їх гармонійного розвитку у родині.

Обладнання.

Приміщення прикрашене кольоровими аркушами формату А-4 з текстами афоризмів. (Додаток 1). Роздаткові картки з характеристиками «батьків» у родині, картки з номерами родин. (Додаток 2). Шість столів з номерами «родин» 1,2,3,4,5,6.

Цільова група. Діти 14-18 років

Тривалість гри. 1,5 години

Хід гри

Ведучий.

Сьогодні я пропоную вам стати учасниками інтерактивної гри «Якби батьків вибирали...». На жаль, батьків не вибирають. А що було б, якби вибирали?

Сьогодні ви будете мати можливість «вибрати для себе батьків».

Старші вихованці виконуватимуть роль дітей (*Показує на них*).

Ви отримаєте однакові картки з характеристиками «батьків» у шести родині. Впродовж 10 хвилин треба уважно ознайомитися з ними і вибрати собі батьків. (*Роздає картки*).

(Діти виконують завдання).

Ведучий. (*Звертається до вихованців-студентів*).

Вам відводиться роль «батьків». Зараз визначимо «сімейні пари».

(Хлопці витягують картки синього кольору з номерами сім'ї, дівчата – червоного та розсаджуються на стільці на місця, призначеними для «родин»).

Вас, «батьків», зараз будуть обирати чи не обирати «діти». Пропоную, в зв'язку в цим, прислухатися до своїх почуттів, щоб потім описати їх словами.

Я мабуть не помилюся, якщо скажу, що кожен із вас бажає у цю мить «бути вибраним дітьми».

Бути для своїх дітей добрим батьком чи матір'ю – це природна заповітна мрія кожної людини, але, на жаль, за різних причин не для всіх батьків вона стає здійсненою. Що, на ваш погляд, є головною причиною цього?

(Вислуховуються думки дітей).

Ведучий (звертаючись до «дітей» після того, як ті вибрали сім'ю).

Підійдіть до сім'ї, в якій ви хотіли б жити.

Поясніть чому саме цей вибір ви зробили?

Відкритий мікрофон.

Ведучий (звертаючись до «батьків», яких обрали).

- Що відчуваєте ви, обрані «дітьми»?

(...до «дітей»).

Підійдіть до тих окремих «батьків», які викликають у вас повагу.

Чому вони заслуговують на вашу повагу?

Відкритий мікрофон

(...до «батьків».)

Що в цю мить відчуваєте ви?

(...до «дітей»).

Підійдіть до «батьків», яким ви співчуваєте. Чому вони викликають у вас співчуття

Відкритий мікрофон

(...до «батьків».)

Що відчуваєте ви в такому образі?

(Відповіді «батьків»).

Ведучий (звертаючись до «дітей»).

Чому ви назвали кілька сімей, характеристики батьків яких сподобались, а вибрали з-поміж них саме дану сім'ю? (Відповіді дітей).

Ведучий (Звертається до «дітей»).

А тепер вкажіть на сім'ю (здалеку вказує пальцем у простір – це, як знак догани), в якій нізащо не хотіли б жити. Чому?

Ведучий (Звертається до «сімей», які не отримали жодного вибору).

Що відчували ви, коли до вас ніхто не підійшов, коли діти вказали на вас пальцем? Які думки, пов'язані з цим, з'явилися у вас? (Відповіді «батьків»).

Ведучий підсумовує:

Сьогодні ви здійснили крок на шляху до усвідомленого батьківства.

Пам'ятайте, що кожна дитина хотіла б жити у дружній родині, де між її членами існує любов, повага, порозуміння. Мені здається, ви усвідомили це.

Усі ви обрали родину, де існують справжні сімейні цінності: повага, любов, турботливе відношення, спільні справи та інтереси. Вони зближують членів родини, наповнюють їх життя духовним змістом. Ви критично і досить правильно оцінили різні моделі поведінки батьків.

Рефлексія (8 хв.)

Вправа «Свічка сповіді»

Ведучий.

Зараз ми з вами запалимо свічку сповіді. Спираючись на набуті знання про дбайливих батьків, спробуємо створити їх узагальнений образ на основі власного бачення себе, як батька. *(Запалюється свічка).*

Почнемо зі слів «Щоб мої діти були щасливішими за мене, я буду...» *(Діти передають її по колу, діляться думками).*

Ведучий підсумовує.

Я бажаю, щоб в майбутньому вам вистачило мудрості, терпіння та наснаги створили щасливі родини та стали такими батьками, щоб змогли почути від своїх дітей: «У мене тато і мама найкращі. Мені пощастило».

Додаток 1

Афоризми

«Мати – теплиця любові.

Батько – відкривач можливостей»

О. Бальзак

«Значно легше стати батьком, ніж залишитися ним»

В.О.Ключевський

«Вирости в дійсно здоровій сім'ї – ось справжній успіх з успіхів»

Р.Скіннер

«Усі пороки недбайливих батьків відбиваються в дзеркалі долі їхніх дітей»

Л. Сухоруков

«У сімейному житті, зберігаючи свою гідність, треба вміти поступатися один одному».

В.Сухомлинський

«Всі щасливі родини схожі одна на одну, кожна нещаслива сім'я – нещасна по-своєму».

Л. Толстой.

Додаток 2

Характеристики сімей

№ 1

Тато працює на заводі металургом. Він свій вільний час проводить з сім'єю: гуляє з дітьми, читає їм казки, цікаві розповіді. Тато допомагає мамі по господарству: купує в магазині продукти харчування, прибирає в квартирі, миє посуд.

Ремонт в будинку тато проводить власноруч, привчає до цього сина.

Мама працює вихователем у дитячому садку. Вона смачно готує, в'яже ексклюзивні речі дітям, робить доньці гарні зачіски. Вчить дітей в'язати, заплітати лялькам косички. У вихідні дні організовує «похід» в театр, музеї, аби сприяти всебічному розвитку дітей.

На свята запрошують на чаювання друзів з дітьми. Відпустку проводять на березі моря або їздять рибалити на водосховище з ночівлею.

№ 2

Тато - бізнесмен. На роботу йде дуже рано, а приходиться запізно. Часто не ночує вдома, займаючись справами бізнесу. Свій вільний час проводить з партнерами по бізнесу: беруть участь у корпоративах, влаштовують зустрічі в кафе, боулінгу, відвідують сауну.

Дітям і дружині уваги не приділяє, хоча матеріально родину забезпечує повністю .

Мама – домогосподарка. Весь час займається дітьми та господарством. Вона дорікає батькові за те, що він майже не буває вдома. На цьому підґрунті часто спалахують сварки між батьками. Сім'я у повному складі збирається вкрай рідко.

№ 3

Тато працює в першу зміну. Після роботи забирає доньку з дитячого садка, зустрічає сина зі школи. Годує дітей, миє посуд. Він готує з ними домашні завдання. Проте батько надмірно похмурий, посміхається рідко, ніколи не жартує, дитячі пустощі та сміх дітей його дратують.

Мама працює бухгалтером у приватній фірмі, має хорошу зарплатню. Матеріально забезпечує сім'ю вона. Додому приходиться дуже пізно. Дітьми

не займається, бо занадто втомлюється на роботі.

У сім'ї не заведено всім разом проводити вихідні дні, відпустку. У гості ходять вкрай рідко, до себе нікого не запрошують. В парк відпочинку, до театру, в музеї, на гуртки, в секції дітей не водять – батьки не мають часу.

№ 4

Тато товариська весела людина. Любить веселі компанії, де можна випити спиртне. Часто вдома влаштовує застілля зі спиртним, запрошуючи друзів.

Роботи постійної не має. Змінив багато місць роботи, бо звільняли за прогули та спізнення на роботу.

Мама ніде не працює. Вона підтримує прагнення тата випити з друзями, складає їм компанію. Часто по вулиці ходить у стані сп'яніння. Нерідко батьки сваряться із сусідами та родичами.

В будинку, зазвичай, не прибрано, приготовленої їжі немає. Діти їдять, що доведеться, але не наважуються кому-небудь про це сказати, оскільки бояться гніву батьків.

№ 5

Неповна сім'я. У родині тільки **мама**. Вона працює на двох роботах, щоб прогодувати сім'ю. Дітей привчає самотійно готувати собі їжу, прати, прибирати.

На час своєї відпустки вона працює на іншій роботі, щоб були кошти зібрати дітей до школи. Через постійну втому вона роздратована, запальна. Діти за порадою до матері не звертаються, а радяться з друзями, знайомими.

Свята в сім'ї не заведено відзначати і дарувати один одному подарунки теж.

У гості не ходять і до себе нікого не запрошують. Житло старе, давно потребує капітального ремонту.

№ 6

Повна сім'я. **Тато** - продавець - консультант у автосалоні, мати – перукар та майстер з манікюру. Сім'ю втримує тато. Всю домашню роботу виконує теж він.

Мама любить красиве життя: кафе, ресторани, клуби. Часто додому приходить із запахом спиртного. Зароблені гроші витрачає на власні розваги.

Домашнім господарством не займається, оскільки боїться зіпсувати ідеальний манікюр. Їжу вдома готує вкрай рідко - це її дуже втомлює.

Інтерактивна гра «Якби батьків вибирали...»*

Мета.

Формування у батьків усвідомленого відношення до побудови дитячо-батьківських стосунків у сім'ї, до батьківств, як відповідального обов'язку перед власними дітьми та їх долею. Попередження різних форм насильства в сім'ях задля збереження фізичного та психічного здоров'я дітей, їх гармонійного розвитку у родинях.

Обладнання.

Приміщення прикрашене кольоровими аркушами формату А- 4 з текстами афоризмів. (Додаток 1). Роздаткові картки з характеристиками «батьків» у родинях, картки з номерами родин. (Додаток 2). Шість столів з номерами «родин» 1,2,3,4,5,6. Роздаткові аркуші з текстом вірша Е. Асадова «Берегите своих детей» (Додаток 3).

Учасники.

Батьки, матері, дідусі, бабусі.

Тривалість гри.

1,5 - 2 години

Хід гри

Ведучий.

Всі ми з Вами є родом із дитинства, пам'ятаємо його. Хтось – як найщасливішу мить свого життя, інші згадують про нього досить неохоче, бо у своїй родині від власних батьків отримали чимало болю, який час від часу ятрить душу.

Наразі кожен із нас є батьком чи матір'ю. Проте, через брак часу та його швидку плинність ми не замислюємося над тим, як будуємо стосунки з дітьми у власній родині. Не беремо до уваги, що інколи своїми вчинками, словами ми вчинюємо над дітьми фізичне чи емоційне насилля і навіть не замислюємось, як вплине наше ставлення до власної дитини на її подальше життя.

Аби зрозуміти почуття дітей, пропонуємо сьогодні побути у їх ролі – взяти участь у інтерактивній грі «**Якби батьків вибирали, ...**», яка буде проводитися у 2-х варіантах.

Перший варіант гри

Ведучий пропонує перший варіант гри, звертаючись до учасників:

На столі перевернуті картки з номерами родин по кількості учасників гри (*показує на картки*). Я пропоную всім учасникам взяти картку з позначкою номера родини та зайняти місця за столами з відповідним маркуванням. Після цього – прошу познайомитися з характеристикою родин та прислухатися до власних почуттів: як почувалися б Ви у такій родині? Чого б Вам бракувало? Що Вас у ній би тішило? (*Після «створення» родин учасники гри діляться своїми почуттями*).

Ведучий підсумовує.

Сьогодні ви, мабуть, повернулися спогадами у своє далеке дитинство, критично оцінили власні дитячо - батьківські стосунки, зробили відповідні висновки. Пам'ятайте, що кожна дитина хотіла б жити у дружній родині, де між її членами існує любов, повага, порозуміння. Але, на жаль, батьків не обирають. А що було б, якби обирали?

Другий варіант гри

Ведучий.

Бути для своїх дітей добрим батьком чи матір'ю – це природна заповітна мрія кожної людини, але, на жаль, за різних причин не для всіх батьків та дітей вона стає здійсненою. Як відчуваються при цьому і батьки, і діти ми дізнаємося, провівши другий варіант гри.

Тож я пропоную вам ситуацію, в якій ви будете мати можливість «вибрати для себе батьків», «родину».

Перед вами на столі картки, я пропоную вибрати по одній наосліп. Одні з них – без маркування, інші – з цифрами, що означають номер родини: 1,2,3,4,5,6. Всі, у кого картка з маркуванням, займають місця за столами з відповідною цифрою та виконують роль батьків, решта учасників будуть «дітьми», яким необхідно буде на власний розсуд вибрати родину із запропонованих, ознайомившись з їх характеристиками.

Після цього всі учасники отримують аркуші з характеристикою «батьків» у шести родин та вивчають їх.

Впродовж 8 хвилин треба уважно ознайомитися з ними і вибрати собі батьків.

(Учасники виконують завдання).

Ведучий. (*Звертається до учасників гри*).

Вас, «батьків», зараз будуть обирати чи не обирати «діти». Пропоную, в зв'язку з цим, прислухатися до своїх почуттів, щоб потім описати їх словами. Чи сподобалась вам характеристика родини, яка вам дісталася? Чому?

Ведучий (звертаючись до «дітей» після того, як ті вивчили характеристики всіх сімей).

Підійдіть до сім'ї, в якій ви хотіли б жити.

Будьте готові пояснити, чому саме цей вибір ви зробили? (По черзі висловлюють власну думку всі бажуючі).

Відкритий мікрофон.

Ведучий (звертаючись до «батьків», яких обрали).

Що відчуваєте ви, обрані «дітьми»? (...до «дітей»).

Підійдіть до тих окремих «батьків», які викликають у вас повагу.

Чому вони заслуговують на вашу повагу?

Відкритий мікрофон

(...до «батьків».)

Що в цю мить відчуваєте ви?

(...до «дітей».)

Підійдіть до «батьків», яким ви співчуваєте. Чому вони викликають у вас співчуття?

Відкритий мікрофон

(...до «батьків».)

Що відчуваєте ви в такому образі?

(Відповіді «батьків».)

Ведучий (звертаючись до «дітей»).

Чому ви назвали кілька сімей, характеристики «батьків» яких сподобались, а вибрали з-поміж них саме дану сім'ю? (Відповіді «дітей».)

Ведучий (Звертається до «дітей»).

А тепер вкажіть на сім'ю (здаєuku вказує пальцем у простір – це, як знак догани), в якій нізащо не хотіли б жити. Чому?

Ведучий (Звертається до «сімей», які не отримали жодного вибору).

Що відчували ви, коли до вас ніхто не підійшов? Які думки, пов'язані з цим, з'явилися у вас? (Відповіді «батьків».)

Всі учасники займають свої місця.

Ведучий підсумовує:

Усі ви обрали родину, де існують справжні сімейні цінності: повага, любов, турботливе відношення, спільні справи та інтереси. Вони зближують членів родини, наповнюють їх життя духовним змістом. Ви критично і досить правильно оцінили різні моделі поведінки батьків.

Ведучий пропонує всім учасникам гри розміститися по колу.

Рефлексія

Вправа «Свічка сповіді»

Ведучий.

Зараз ми з вами запалимо свічку сповіді. Передаючи її по колу, поділимося думками з приводу свого бачення: чого найбільше чекає від батьків дитина у родині? Що її найболячіше травмує?

(Запалюється свічка та передається по колу).

Ведучий. *(Після повернення свічки до першого гравця.)*

Пропоную продовжити фразу: «Щоб мої діти були щасливішими за мене, я буду...» *(Учасники передають її по колу, діляться думками).*

Ведучий підсумовує.

На завершення я хочу закликати Вас берегти психічне та фізичне здоров'я своїх дітей, адже, як зазначив Л. Сухоруков, «Усі пороки недбайливих батьків відбиваються в дзеркалі долі їхніх дітей».

Послухайте мудре звернення до батьків Е. Асадова у вірші «Берегите своих детей».

Зустріч закінчується чаюванням.

Додаток 1

Афоризми

«Мати – теплиця любові.

Батько – відкривач можливостей»

О. Бальзак

«Значно легше стати батьком, ніж залишитися ним»

В.О.Ключевський

«Вирости в дійсно здоровій сім'ї – ось справжній успіх з успіхів»

Р.Скіннер

«Усі пороки недбайливих батьків відбиваються в дзеркалі долі їхніх дітей»

Л. Сухоруков

«У сімейному житті, зберігаючи свою гідність, треба вміти поступатися один одному».

В.Сухомлинський

«Всі щасливі родини схожі одна на одну, кожна нещаслива сім'я – нещасна по-своєму».

Л. Толстой.

Додаток 2

Характеристики сімей

№ 1

Тато працює на заводі металургом. Він свій вільний час проводить з сім'єю: гуляє з дітьми, читає їм казки, цікаві розповіді. Тато допомагає мамі по господарству: купує в магазині продукти харчування, прибирає в квартирі, миє посуд.

Ремонт в будинку тато проводить власноруч, привчає до цього сина.

Мама працює вихователем у дитячому садку. Вона смачно готує, в'яже ексклюзивні речі дітям, робить доньці гарні зачіски. Вчить дітей в'язати, заплітати лялькам косички. У вихідні дні організовує «похід» в театр, музеї, аби сприяти всебічному розвитку дітей.

На свята запрошують на чаювання друзів з дітьми. Відпустку проводять на березі моря або їздять рибалити на водосховище з ночівлею.

№ 2

Тато - бізнесмен. На роботу йде дуже рано, а приходиться запізно. Часто не ночує вдома, займаючись справами бізнесу. Свій вільний час проводить з

партнерами по бізнесу: беруть участь у корпоративах, влаштовують зустрічі в кафе, боулінгу, відвідують сауну.

Дітям і дружині уваги не приділяє, хоча матеріально родину забезпечує повністю .

Мама – домогосподарка. Весь час займається дітьми та господарством. Вона дорікає батькові за те, що він майже не буває вдома. На цьому підґрунті часто спалахують сварки між батьками. Сім'я у повному складі збирається вкрай рідко.

№ 3

Тато працює в першу зміну. Після роботи забирає доньку з дитячого садка, зустрічає сина зі школи. Годує дітей, миє посуд. Він готує з ними домашні завдання. Проте батько надмірно похмурий, посміхається рідко, ніколи не жартує, дитячі пустощі та сміх дітей його дратують.

Мама працює бухгалтером у приватній фірмі, має хорошу зарплатню. Матеріально забезпечує сім'ю вона. Додому приходиться дуже пізно. Дітьми не займається, бо занадто втомлюється на роботі.

У сім'ї не заведено всім разом проводити вихідні дні, відпустку. У гості ходять вкрай рідко, до себе нікого не запрошують. В парк відпочинку, до театру, в музеї, на гуртки, в секції дітей не водять – батьки не мають часу.

№ 4

Тато товариська весела людина. Любить веселі компанії, де можна випити спиртне. Часто вдома влаштовує застілля зі спиртним, запрошуючи друзів.

Роботи постійної не має. Змінив багато місць роботи, бо звільняли за прогули та спізнення на роботу.

Мама ніде не працює. Вона підтримує прагнення тата випити з друзями, складає їм компанію. Часто по вулиці ходить у стані сп'яніння. Нерідко батьки сваряться із сусідами та родичами.

В будинку, зазвичай, не прибрано, приготовленої їжі немає. Діти їдять, що доведеться, але не наважуються кому-небудь про це сказати, оскільки бояться гніву батьків.

№ 5

Неповна сім'я. У родині тільки **мама**. Вона працює на двох роботах, щоб прогодувати сім'ю. Дітей привчає самотійно готувати собі їжу, прати, прибирати.

На час своєї відпустки вона працює на іншій роботі, щоб були кошти зібрати дітей до школи. Через постійну втому вона роздратована, запальна. Діти за порадою до матері не звертаються, а радяться з друзями, знайомими.

Свята в сім'ї не заведено відзначати і дарувати один одному подарунки теж.

У гості не ходять і до себе нікого не запрошують. Житло старе, давно потребує капітального ремонту.

№ 6

Повна сім'я. **Тато** - продавець - консультант у автосалоні, мати – перукар та майстер з манікюру. Сім'ю втримує тато. Всю домашню роботу виконує теж він.

Мама любить красиве життя: кафе, ресторани , клуби. Часто додому приходять із запахом спиртного. Зароблені гроші витрачає на власні розваги.

Домашнім господарством не займається, оскільки боїться зіпсувати ідеальний манікюр. Їжу вдома готує вкрай рідко - це її дуже втомлює.

Додаток 3

Едуард Асадов

Берегите своих детей...

Берегите своих детей,
Их за шалости не ругайте.
Зло своих неудачных дней
Никогда на них не срывайте.

Не сердитесь на них всерьез,
Даже если они провинились.
Ничего нет дороже слез,
Что с ресничек родных скатились.

Если валит усталость с ног,
Совладать с нею нет уже мочи,
Ну а к Вам подойдет сынок,
Или ручки протянет дочка -

Обнимите покрепче их,
Детской ласкою дорожите.
Это счастье – короткий миг.
Быть счастливыми поспешите.

Ведь растают, как снег весной,
Промелькнут дни златые эти.
И покинут очаг родной
Повзрослевшие Ваши дети.

Перелистывая альбом
С фото разных мгновений детства,
С грустью вспомните о былом,
О тех днях, когда были вместе.

Как же будете Вы хотеть
В это время опять вернуться,
Чтоб им маленьким песню спеть,
Щечки нежной губами коснуться.

И пока в доме детский смех,
От игрушек некуда деться,
Вы на свете счастливее всех.
Берегите, пожалуйста, детство ...

Інтерактивна гра «Дерево долі»

Мета гри:

- сприяти формуванню у старших підлітків відповідального відношення до власного життя;
- сприяти усвідомленню підлітками значення життєвих виборів у долі людини;
- активізувати критичне відношення підлітків до життєвих виборів.

Очікувані результати:

- у підлітків сформується основи відповідального відношення до власного життя;

- складеться критичне відношення до власних життєвих виборів (вчинків, уподобань, вибору друзів, кола спілкування тощо).

Обладнання. Аркуш з правилами гри (Додаток 1); аркуші на кожного учасника гри з силуетами дерев з плодами (Додаток 2); фломастери; аркуш з переліком виборів людини із 30-и варіантів і відміткою емоційної оцінки вибору (Додаток 3).

Цільова група. Підлітки та вихованці юнацького віку (12 осіб)

Час: тривалість гри 1,5 години

Хід гри

Ведучий.

Сьогодні ми з вами пограємо в інтерактивну гру *«Дерево долі»*. Гра складається з двох частин.

1 частина гри

Спочатку нам треба обговорити правила гри. Які правила пропонуєте ви для проведення гри? *(Відповіді дітей)*.

Ведучий зачитує аркуш з правилами, який закріплюється на мольберті:

- Активно включатися в хід гри, пам'ятаючи, що від цього залежить її перебіг.
- Ділитися своїми міркуваннями, переживаннями від першої особи.
- Уникати оцінних суджень, що ображають інших учасників.
- Уважно слухати відповіді, надаючи можливість висловитись кожному учаснику гри тощо.

Ведучий *(Звертається із запитаннями до вихованців)*.

Як ви розумієте поняття «вибори» людини? *(Відкритий мікрофон)*.

Назвіть вибори, які в ході життя здійснює людина? *(Відкритий мікрофон)*.

Ведучий.

Ваші відповіді свідчать про те, що вибори людей є позитивні та негативні. Чи згодні ви зі мною? *(Відповіді дітей)*.

Ведучий.

Чи можна порівняти наслідки впливу виборів людини на її долю з якісними та неякісними плодами? *(Відповіді дітей)*.

Ведучий підсумовує:

Що кращий вибір людини, то краща, щасливіша доля (плід) і, навпаки.

А щоб ви усвідомили це добре, я пропоную зараз виконати вправу *«Сліпий вибір»*. *(Роздає аркуші із силуетом дерева та пояснює хід виконання вправи)*.

Розгляньте силует дерева з плодами та відмітьте на власний розсуд будь-яким чином 15 плодів на своєму дереві. *(Діти виконують завдання)*.

Ведучий після виконання дітьми завдання звертається до них:

Зараз я на мольберті розміщу перелік негативних та позитивних виборів, а ви, у відповідності до них, розфарбуйте плоди на власному дереві в червоний (позитивний вибір) та коричневий колір (негативний вибір).
(Розміщує перелік позитивних та негативних виборів. Учасники гри розфарбовують їх).

Ведучий.

Я пропонує вам зробити виставку створених «дерев долі» сліпого вибору.
(Діти виставляють аркуші на мольберті).
(Обмін думками).

Ведучий.

Розгляньте виставку дерев. *(Діти розглядають виставку).*

Ведучий пропонує дати відповіді на запитання:

- Яке дерево, на вашу думку, схоже на дерево найщасливішої долі? Чому? *(Відповіді дітей).*
- Чи можна було б змінити долю людини? Як саме? *(Відповіді дітей).*
- Чи зробили б ви такі ж вибори, якби знали їх зміст перед здійсненням вибору? Чому? *(Відповіді дітей).*
- Чому люди, знаючи напередодні про хибність вибору, все ж таки здійснюють їх у своєму житті? *(Відповіді дітей)*
- Як діятимете ви у реальному житті, коли будете стояти перед якимось вибором? *(Відповіді дітей).*

2 частина гри

Ведучий.

Наразі ми продовжимо гру по-іншому. *(Роздає аркуші із силуетами дерев).*

Зараз виконаємо вправу **«Інсайт»**. Що означає слово «інсайт».
(Відповіді дітей).

Ведучий підсумовує:

Інсайт – це прозріння, одкровення. Ми спробуємо проаналізувати своє життя, подивитися на нього ніби збоку.

Візьміть аркуші із силуетами дерев та розфарбуйте яблука в червоний чи помаранчевий колір наступним чином: кожне розфарбоване яблуко – це ваші сьогоднішні усвідомлені вибори (старання) стосовно свого майбутнього, своєї долі. Іншими словами: що зробили та робите ви сьогодні, аби мати щасливу долю, в майбутньому отримувати задоволення від життя – бонуси за власні вибори та старання.

(Після закінчення виконання завдання дітям пропонується розмістити аркуші на мольберті та розповісти про свої розфарбовані яблука – власні вибори та старання, аби вони послухали один одного).

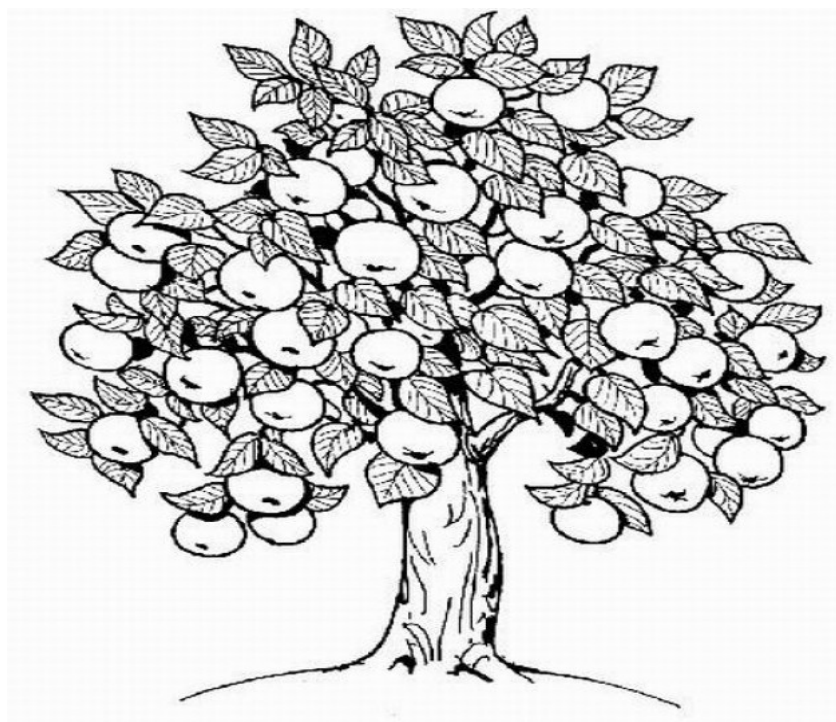
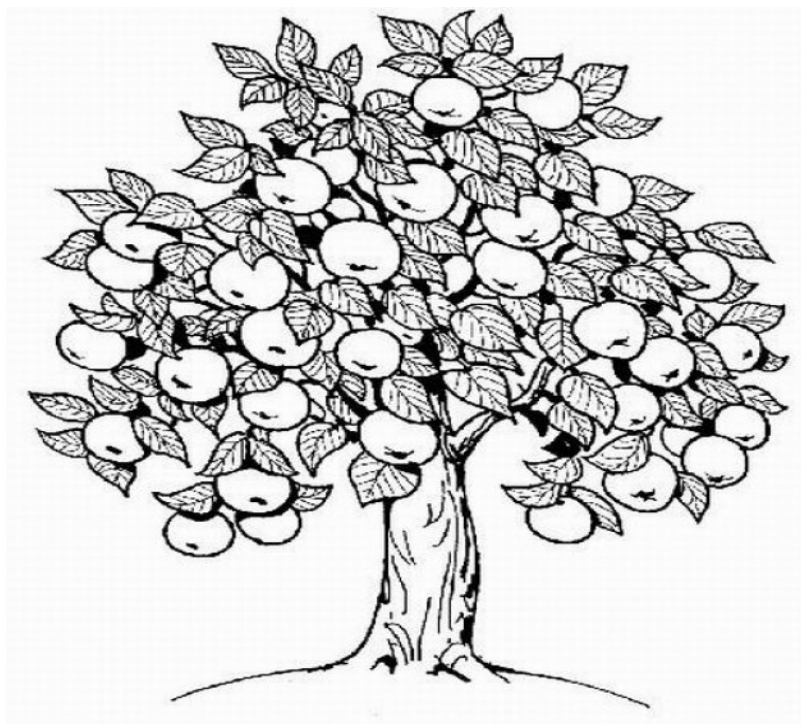
Рефлексія

Ведучий (*запалює свічку*):

Зараз зі свічкою виконаємо вправу «*Три вузлики*». Колись вузлики зав'язували «на пам'ять», тобто, щоб не забути.

Тож, передаючи свічку по колу, поділимося, які три важливі висновки зробив кожен із вас для себе, які три «вузлики» зав'язав, тобто, що хотів би запам'ятати.

Додаток 1

Додаток 2

Перелік можливих виборів людини

№ з/п	Список виборів людини	Оцінка вибору
1.	Старанно навчаюся	+
2.	Вживаю спиртне	-
3.	Розширюю світогляд (читання літератури, інтернет-носії)	+
4.	Пропускаю заняття, прогулюю роботу без поважних причин	-
5.	Проявляю інтерес до наркотиків (вживання заради розваги)	-
6.	Прагну щонайшвидше спробувати палити, спиртне, наркотики, секс	-
7.	Вибираю друзів зважено	+
8.	Вибираю друзів, схильних до правопорушень, з якими «прикольно» тусити, але нема чому доброму навчитися у них	-
9.	Дослухаюсь до настанов дорослих, яким довіряю, бо знаю їх давно, бо знаю: вони бажають мені добра	+
10	При влаштуванні на нову роботу прагну зразу показати своє «Я», бунтувати, коли мені щось не подобається	-
11	Вибираю друзів, у яких «круті» батьки, що можуть «відмазати» за будь-які правопорушення від кримінальної відповідальності (зі слів друзів) та весело проводимо вільний час (викрадаємо чужі автомобілі, аби покататися)	-
12	Погоджуюсь на виконання «простого» завдання, за яке платять великі гроші (передати якісь пакунки незнайомим людям, отримати від незнайомих якісь передачі)	-
13	Легковажно відношусь до власного життя: марную час, вживаючи наркотики, спиртне, занадто часто лінуюсь – серйозність проявити ще встигну	-
14	Товаришую лише з перевіреними людьми	+
15	Роблю собі «стоп», якщо мені пропонують задля «приколу» спробувати наркотик	+
16	Відмовляюся, коли мені пропонують щось безкоштовно (наприклад, отримати приз за перемогу в грі, в яку я не грав), бо пам'ятаю, що безоплатний сир буває лише в мишоловці	+
17	Вивчаю іноземну мову, бо знаю, що в житті мені це може дуже знадобиться	+

18	Заздрю старшим, які розповідають про власні «подвиги» та вже встигли побувати у місцях позбавлення волі	-
19	Уникаю гулянь в нічних клубах, бо знаю, нічого хорошого, окрім бездумної трати грошей та потраплянь в неприємні історії там немає	+
20	Стараюсь витратити гроші раціонально, бо не знаю, що зі мною буде завтра	+
21	Приймаю підозрілу пропозицію знайомих, бо соромлюсь відмовити, хоча знаю, що можу потрапити в халепу	-
22	Погоджуюсь за хорошу платню постояти на «шухері», щоб подати хлопцям сигнал про небезпеку, доки вони здійснюють крадіжку (Я ж не краду!!!)	-
23	У навчальному закладі/на роботі стараюсь зарекомендувати себе щонайкраще	+
24	Злюсь, ображаюсь, коли мені роблять зауваження дорослі: я вже сам дорослий досить мене вчити	-
25	З компанією «сміливих» друзів прагнемо отримати легкі гроші (продаємо наркотики, грабуємо перехожих, крадемо тощо)	-
26	Стараюсь вільний час цікаво проводити з разом сім'єю	+
27	Легко довіряю іншим свої паспорт, телефон, грошову картку з PIN-кодом, ключі від квартири	-
28	Прагну просити вибачення, якщо буваю не прав	+
29	Товаришую лише з тими, хто мене тільки хвалить, навіть коли я неправий, бо набридли зауваження, повчання	-
30	Прагну стати одним з кращих в професії (придивляюся, як працюють досвідчені, запитую, якщо щось не розумію тощо)	+

Інтерактивна гра «Дерево долі»*

Мета гри:

- сприяти формуванню усвідомленого відношення батьків до створення емоційного затишку у родині;
- звернути увагу батьків на помилки взаємодії у системі «батько/мати – дитина»;
- проаналізувати наслідки деструктивних взаємовідносин у сім'ї між батьками та дітьми на психологічне здоров'я та подальшу долю дитини;
- попередити скоєння у родинах емоційного насильства над дітьми.

Обладнання. Аркуш з правилами гри (Додаток 1); аркуші на кожного учасника гри з силуетами дерев з плодами (Додаток 2); фломастери; аркуш з переліком моделей поведінки батьків при взаємодії з дітьми з відміткою

емоційної оцінки моделі поведінки (Додаток 3); аркуші з «Пам'яткою дбайливим батькам»; аркуші з текстом вірша Е. Асадова «Берегите своих детей».

Цільова група. Батьки, матері, дідусі, бабусі

Тривалість гри. 1,5 години.

Хід гри

Ведучий.

Як ви розумієте поняття «доля»? *(Відкритий мікрофон).*

Ведучий.

Від чого, на ваш погляд, залежить доля людини? *(Відповіді батьків).*

Ведучий.

Ваші відповіді свідчать про те, що доля людини залежить від об'єктивних (ті, що не залежать від самої людини) та суб'єктивних (ті, що залежать саме від людини) причин. Чи згодні ви зі мною? *(Відповіді батьків).*

Ведучий.

Скажіть, будь ласка, як ви розумієте афоризм Л.Сухорукова «Усі пороки недбайливих батьків відбиваються в дзеркалі долі їхніх дітей»? *(Відповіді батьків).*

Ведучий.

Чи можуть бути батьки творцями долі власних дітей? *(Відповіді батьків).*

Ведучий.

А хто з вас бажає гіркої долі власній дитині? *(Відповіді батьків).*

Ведучий.

Незважаючи на те, що всі батьки бажають своїй дитині тільки щасливої долі, немало з них, не усвідомлюючи того, стають творцями гіркої долі власних дітей.

Ведучий.

Щоб розібратися в такій метаморфозі та зрозуміти, яким чином це відбувається, ми

сьогодні ми з вами пограємо в інтерактивну гру «*Дерево долі*».

Але спочатку нам треба обговорити правила гри. Які правила пропонуєте ви для проведення гри. *(Пропозиції батьків).*

Ведучий зачитує аркуш з правилами, який закріплюється на мольберті:

- Активно включатися в хід гри, пам'ятаючи, що від цього залежить її перебіг.
- Ділитися своїми міркуваннями, переживаннями від першої особи.
- Уникати оцінних суджень, що ображають інших учасників.

- Уважно слухати відповіді, надаючи можливість висловитись кожному учаснику гри.
- Конфіденційність.

Ведучий.

Правила встановлені. Тож настав час гри. *(Роздає аркуші із силуетом дерева, переліком позитивних та негативних моделей поведінки батьків щодо власних дітей).*

Ведучий.

Прочитайте аркуш із зазначеними моделями поведінки батьків щодо власних дітей. Виберіть з-поміж всіх ті, що нерідко вибираєте ви. Розгляньте силует дерева з плодами та зафарбуйте на ньому яблука червоним (позитивна модель поведінки) та коричневим (негативна модель поведінки). *(Батьки виконують завдання).*

Ведучий.

А тепер уважно розгляньте кожен своє дерево. Чого в ньому більше: позитивного чи негативного? Це і є дерево імовірної долі вашої дитини.

Давайте розберемося: як впливає та чи інша звична модель вашої поведінки на долю сина або доньки? *(Ведучий озвучує ту чи іншу модель поведінки батьків. Далі – міркування батьків: як вплине в подальшому таке відношення батька чи матері на дитину, її установки, відношення до життя, тощо).*

Ведучий.

Як ви гадаєте, чому дорослі припускаються помилок, виховуючи власну дитину? *(Відкритий мікрофон).*

Ведучий.

Якщо розглянути ваші дерева, покажіть їх *(батьки показують)*, то можна зазначити, що помилок припускаються всі. Головне, усвідомити це, зробити висновки та надалі контролювати себе, пам'ятаючи, що ви є творцями долі власної дитини.

Зараз виконаємо вправу **«Інсайт»**. Що означає слово «інсайт». *(Відповіді батьків).*

Ведучий підсумовує:

Інсайт – це **прозріння, одкровення**. На основі отриманих сьогодні вражень, якогось досвіду ми, передаючи свічку по колу, продовжимо фразу: «Аби моя дитина була щасливішою за мене я...» *(Запалює свічку та передає по колу учаснику справа).*

*Додаток 1***Перелік можливих життєвих виборів батьків**

№ з/п	Список виборів батьків	Оцінка вибору
1.	Мені здається, що поведінка моєї дитини значно відхиляється від норми	-
2.	Я пишаюсь своєю дитиною	+
3.	Я впевнена, що дитина не повинна мати таємниць від мене	-
4.	Мене непокоїть, що моя дитина виросте непристосованою до життя	-
5.	Я завжди критикую свою дитину, щоб вона не допускала помилок і мовчу, коли вона робить все правильно	-
6.	Я, навіть коли втомлена, не відмахуюсь від своєї дитини, вислуховую її.	+
7.	У моєї дитини немає ніяких здібностей	-
8.	Я відчуває до своєї дитини роздратування	-
9.	Я завжди прагну допомогти своїй дитині	+
10	Я часто ловлю себе на ворожому ставленні до своєї дитини	-
11	Я завжди пишаюсь своєю дитиною	+
12	Дуже важливо, щоб дитина дружила з тими дітьми, які подобаються її батькам	-
13	Моя дитина подобається мені такою, якою вона є	+
14	Мені подобаються захоплення своєї дитини	+
15	Я мрію про те, аби моя дитина досягла всього того, що не вдалося мені в житті	-
16	Я завжди співчуваю своїй дитині	+
17	В моїй дитині більше плюсів, ніж мінусів	+
18	При прийнятті сімейних рішень варто враховувати думку своєї дитини	+
19	Моя дитина не доб'ється успіху в житті	-
20	Найголовніше, аби у моєї дитини було безтурботне дитинство	+

21	Я не довіряю своїй дитині	-
22	Неможливо нормально відпочити, якщо проводити відпустку зі своєю дитиною	-
23	Я відчуваю до своєї дитини дружні почуття	+
24	Я поважаю свою дитину	+
25	Бувають випадки, коли жорстоке відношення до дитини приносить їй в майбутньому велику користь	-
26	Моя дитина виросте не пристосованою до життя	-
27	Я завжди фіксую увагу на успіхах своєї дитини, хвалю її за досягнення	+
28	Не варто навчати дитину моральним нормам з малечку: виросте, сама зрозуміє, що – добре, а що – погано	-
29	Мені здається, що моя дитина доб'ється в житті того, чого забажає	+
30	Батьки повинні підтримувати та направляти дитину, а не приймати за неї рішення, відстороняти її від життя	+